

Sylabus předmětu **Formy sociální péče, informace o předmětu**

Cíle předmětu

Cílem předmětu je seznámit studenty s významem sociální péče o handicapované skupiny obyvatel z hlediska jejich integrace do společnosti. Prezentovat studentům přístupy, formy a metody státní i nestátní intervence, legislativní kroky v sociální péči o zdravotně postižené, seniory, národnostní a menšinové skupiny. Zdůvodnit studentům význam práva na odlišnost u handicapovaných a organizaci dobrovolnické práce s handicapovanými. Posilovat u studentů empatický přístup k příslušníkům handicapovaných skupin. Výklad obohatit pozváním odborníka z praxe (sociálním kurátorem nebo pracovníkem charity) k aktualizaci sociální politiky na podmínky konkrétního regionu a instituce.

Osnova

1. Charakteristika handicapovaných skupin obyvatel
2. Základy sociální prevence
3. Základy sociální a sexuální patologie
4. Základy sociální gerontologie
5. Základy kriminologie, penologie a pospenitenciární péče
6. Metodologie sociální péče o handicapované
7. Formy sociální péče o handicapované
8. Komunitní práce s handicapovanými
9. Komunitní sociální péče
10. Dobrovolnická práce v sociální péči o handicapované
11. Hranice práva a tolerance ve vztahu k handicapovaným
12. Sociální ochrana handicapovaných na příkladech vybraných států Evropské unie
13. Prezentace diskusních příspěvků na zvolené téma.

1. Charakteristika handicapovaných skupin obyvatel

Vymezení společných a specifických rysů handicapovaných skupin obyvatel. Druhy handicapovaných skupin obyvatel se zřetelem k typologii handicapu. Socio-demografická struktura a profesně-kvalifikační struktura handicapovaných.

2. Základy sociální prevence.

Druhy a cíle sociální prevence. Charakteristika primární, sekundární a terciární prevence v sociální péči o handicapované. Monitoring lokalit s výskytem handicapovaných skupin obyvatel a uplatňování koncepcí sociální prevence.

3. Základy sociální a sexuální patologie.

Charakteristika a druhy sociálně patologických a sexuálně patologických jevů. Cíle sociální patologie při posuzování a řešení sociálně patologických jevů (Rapid Assessment). Cíle sexuální patologie a etologický přístup k řešení sexuálně patologického chování.

4. Základy sociální gerontologie

Poslání sociální gerontologie v sociální péči a vybraných sociálních službách pro seniory. Formy a alternativy aktivního stáří. Charakter ošetřovatelské a sociální péče u seniorů. Paliativní péče, hospicová péče.

5. Základy kriminologie, penologie a pospenitenciární péče

Sankce a represe kontra efektivní trestní systém - alternativní tresty a jejich uplatnění v trestní politice státu. Resocializační pedagogika jako věda o reedukaci a kontinuálním resocializačním působení. Penitenciární podmínky práce sociálních kurátorů - probace a mediace.

6. Metodologie sociální péče o handicapované

Kvalitativní výzkumné metody v sociální péči o handicapované. Integrovaná supervize v sociální péči o handicapované.

7. Formy sociální péče o handicapované

Terapie, rychlá poradenská intervence, rehabilitace a osobní asistence.

8. Komunitní práce s handicapovanými

Subkultury handicapovaných skupin obyvatel, kulturní relativismus a idea učící se komunity.

9. Komunitní sociální péče

Strategie a komunitní plánování v komunitní sociální péči o emigranty a národnostní menšiny.

10. Dobrovolnická práce v sociální péči o handicapované

Solidarita dobrovolnického hnutí v sociální péči o handicapované. Typologie a charakteristika angažovaných dobrovolníků a aktivistů. Význam dobrovolnické práce svépomocných a sebezkušenostních skupin.

11. Hranice práva a tolerance ve vztahu k handicapovaným

Výchova k toleranci a úctě k druhému - přirozená pluralita. Legitimita právních předpisů a morálních norem - právo na odlišnost. Hranice přirozené sociální kontroly a dohledu nad handicapovanými skupinami a jedinci.

12. Sociální ochrana handicapovaných na příkladech vybraných států Evropské unie

Aspekty konvergence systémů sociální ochrany handicapovaných. Legitimita sociální ochrany handicapovaných v sociálních státech EU.

13. Prezentace diskusních příspěvků na zvolené téma.

Literatura

povinná literatura

- CHEERS B., DARRACOTT R., LONNE, B. *Social Care Practice in Rural Communities*. Sydney. ISBN 978-186287-6. [info](#)
- BURYOVÁ, I. *Formy sociální péče*. Karviná: SU OPF, 2014. [info](#)
- ŠPATENKOVÁ, N. a kol. *Krizová intervence pro praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-2624-3. [info](#)
- ROBERTS, P., PRIEST, H. *Healthcare Research: A Handbook for Students and practitioners*. 2010. ISBN 978-0-470-68958-5. [info](#)
- NOVOSAD, L. *Poradenství pro osoby se zdravotním a sociálním znevýhodněním*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-509-7. [info](#)
- FISCHER, S., ŠKODA, J. *Sociální patologie. Analýza příčin a možnosti ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2781-3. [info](#)
- MATOUŠEK, O. a kol. *Sociální služby. Legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-310-9. [info](#)
- JAROŠOVÁ, D. *Úvod do komunitního ošetřovatelství*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-2150-7. [info](#)
- TOŠNER, J., SOZANSKÁ, O. *Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-178-6. [info](#)

doporučená literatura

- Odborný časopis pracovníků sociální péče. *Sociální péče*. [info](#)
- NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-908-8. [info](#)

- MLČÁK, Z. *Profesní kompetence sociálních pracovníků a jejich hodnocení klienty*. Ostrava : Ostravská univerzita - Filozofická fak, 2005. ISBN 80-7368-129-3. [info](#)
- CHMELÍK, J. a kol. *Mravnost, pornografie, a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-739-6. [info](#)
- MARYNOWICZ-HETKA, E. A KOL. *European Dimensions in Training and Practice of the Social Professions*. 1th Katowice: Śląsk, 1999. ISBN 83-7164-184-2. [info](#)
- BAKER, G. *Použití kvalitativních výzkumných metod rychlého posuzování drog ve společnosti*. 1. vyd. Boskovice: Albert, 1999. ISBN 80-85834-78-2. [info](#)
- NOVOSAD, L. *Některé aspekty socializace lidí se zdravotním postižením. Kapitoly ze sociologie handicapu*. 1. vyd. Liberec: Vysoká škola textilní - Technic, 1998. ISBN 80-7083-268-1. [info](#)

Podmínky ukončení předmětu:

Předmět je ukončen zápočtem. Zápočet bude udělen po absolvování zápočtového testu.

Zápočtový test bude mít 10 otázek (uzavřených – a), b), c) i otevřených – doplnění odpovědi)

Za každou správnou odpověď je 10 bodů. Minimální počet bodů je 60 – E.